

Anton Pavlovics Csehov:Ványa bácsi

Szerző dezs

Kötelező olvasmány,rövid összefoglaló elemzése

Anton
Pavlovics Csehov
Ványa
bácsi
(jelenetek
a falusi életből négy felvonásban)
1897

Szereplők:

Alekszandr Vlagyimirovics
Szerebrjakov, nyugalmazott
egyetemi tanár
Jelena Andrejevna, a
felesége, 27 éves
Szofja Alekszandrovna (Szonya),
Szerebrjakov leánya az első
házasságából
Marija Vasziljevna Vojnyickaja,
titkos tanácsos özvegye, a
professzor első feleségének anyja
Ivan Petrovics Vojnyickij, a fia
Mihail Lvovics Asztrov, orvos
Ilja Iljics Tyelegin,
elszegényedett földbirtokos
Marina, öreg dajka
cseléd

Történet:

Történik
Szerebrjakov udvarházában.

Első
felvonás
Szerebrjakov
vidéki kúriájában
teázgat Marina, a dajka és Asztrov, az orvos,
akit a ház ura köszvényének
gyógyítására
hívtak. Nemsokára kilép a
házból Vojnyickij (Ványa
bácsi), aki
arról panaszkodik, mennyire megváltozott minden,
mióta Szerebrjakov új
feleségével, a fiatal és
gyönyörű Jelenával
visszaköltözött a birtokra. Kis idő
elteltével megérkeznek a többiek is
kerti sétájukból: Szerebrjakov,
Jelena,

Szonya és Tyelegin, aki a család barátja. Vojnyickij elégedetlen, irigyli a nyugalmazott professzort, aki szerinte érdemtelenül részesült és részesül feltűnően nagy elismerésben: ingyen tanulhatott, pedig szegény sorból származik; 25 évig tanított és írt könyveket, holott nem is ért a művészethez; volt és jelenlegi felesége csinos és fiatal, annak ellenére, hogy ő már igencsak koros és beteges. Megjelenik Marija, aki felettébb elkeseredett fia véleményét hallva. Asztrov lelkesülten beszél kis mintakertészetéről, faiskolájáról és természetszeretetéről Jelenának, majd távozik. Vojnyickij és Jelena egyedül maradnak. A férfi szerelmet vall a nőnek, bár tudja, sohasem lelhet viszonzásra.

Második felvonás
Valamivel éjfél után Szerebrjakov és Jelena szundikálnak a ház ebédlőjében. A professzor hirtelen felébred, és fájós lábára panaszkodik. Szóvá teszi, hogy csak terhére van feleségének, de ne féljen, nemsokára úgyis meghal. Jelena erre sírva fakad. Szonya is segíteni próbál apjának, de ő csúnyán ugráltatja. Vojnyickij jön, hogy átvegye az "éjjeli őrseget", de Szerebrjakov elutasítja. Végül Marina érkezik, aki lecsitítja az idős férfit, és ágyba fekteti. A szobában csak Vojnyickij marad, aki a múlton rágódik, majd megjelenik a kissé pityókás Asztrov és az őt kísérő, gitározó Tyelegin. Szonya lép be, és finom célzásokat tesz az orvos felé, de az nem érti meg, hogy a lány szerelmes belé, és távozik. Jelena és Szonya kibékülnek, pertut isznak, majd az asszony bevallja, hogy élete nem boldog Szerebrjakovval, de ő kész kitartani férje mellett.

Harmadik felvonás
Egy óra előtt Vojnyickij, Szonya és Jelena a szalonban gyülekeznek, mert a professzor fontos bejelentést kíván tenni. Vojnyickij az asszonyt piszkálja egy darabig, de

belátja durvaságát, és
 békéltető
 ajándékért távozik. Szonya
 megkéri mostohaanyját, finoman faggassa ki
 az orvost, tudná-e szeretni, mert ő már nem
 bírja elviselni a bizonytalanságot
 (később meggondolja magát, de már
 hiába). Asztrov válasza egyértelmű,
 kijelenti, ő már csak Jelenát képes
 szeretni. A helyzetet kihasználva magához
 öleli és megcsókolja. Ekkor
 érkezik vissza Vojnyickij, aki felháborodik azon,
 amit lát. Szerebrjakov
 kíséretében jönnek a
 többiek is. A professzor vázolja
 ötletét: adják el a nem túl
 nyereséges birtokot, s az árból
 vehetnek egy kis
 nyaralót Finnországban. Vojnyickij ezen
 rendkívüli módon
 felháborodik, s
 Szerebrjakov fejére olvassa, hogy csak magával
 törődik. Ő és Szonya 25 éven
 keresztül keményen dolgoztak a birtok
 adómentesítésén, s a
 professzor most el
 akarja venni azt a jogos örököstől
 (Szonyától). Vojnyickij
 felháborodottan
 elrohan, Szerebrjakov a többiek
 unszolására követi, hogy megnyugtassa.
 Az ajtó
 mögül pisztolylövés hallatszik. A
 professzor kimenekül a szobából,
 Vojnyickij
 egy revolverrel utána. Másodszor is lő, de
 ezúttal is hibázik.
 Elkéseredésében
 eldobja a fegyvert, és egy székre rogy.

Negyedik
 felvonás
 Szerebrjakov
 és Jelena Harkovba
 készülnek. Marina és Tyelegin bent
 gyapjúfonalat gombolyítanak. Jön
 Vojnyickij
 és Asztrov. Az orvos kéri
 barátját, hogy adja vissza a
 táskájából kilopott
 morfiumot, nem akarja, hogy Vojnyickij öngyilkos legyen. A
 férfi ellenkezik, de
 Szonya kérésére már
 megenyhül. Jelena szenvedélyesen
 búcsúzik Asztrovtól,
 Szerebrjakov és Vojnyickij pedig
 kibékülnek. A házaspár
 és az orvos távozása
 után újra visszaköszönt a
 magány a régi kúriára.
 Vojnyickij kétségbeesett, nem
 látja élete értelmét.
 Szonya megnyugtítja nagybátyját, majd
 újból dolgoznak, és
 a munka feledteti velük fájdalmaikat. Tyelegin halk

gitárjátéka mellett hozzá
is kezdenek az elszámolás
megírásához.